

Σε κινήσεις εντυπωσιάσμού επιδιδεται το ΠΑΣΟΚ, με την καθημερινότητα σε δεύτερο πλάνο

Του ΝΟΤΗ ΑΝΑΝΙΑΔΗ

Πολιτικές ντρίμπλες

Με έναν προφανή και έναν ανομολόγητο στόχο μπαίνει το κυβερνών κόμμα στην τελική ευθεία, δέκα μήνες πριν τις εκλογές. Ο προφανής (προφανέστατος, για την ακρίβεια) στόχος είναι η αλλαγή της πολιτικής ατζέντας.

Και ο ανομολόγητος, ο σκελετός της «μεγάλης επιστροφής», στις εκλογές που (ελπίζουν ότι) θα προκληθούν το 2005. Στο ΠΑΣΟΚ και στην κυβέρνηση προσπαθούν να στρέψουν την προσοχή της κοινής γνώμης, από την καθημερινότητα, στην ανεργία, στην ακρίβεια, στα προβλήματα στους τομείς της υγείας και της παιδείας, στα ζητήματα της «εξυάνανσης» του πολιτικού συστήματος. Να αλλάξουν, δηλαδή, τη δημόσια συζήτηση και να την προσανατολίσουν σε θέματα, δήθεν, «πηλίας πολιτικής», όπως το άνοιγμα των χρηματοπιστωτικών κωδίκων των βουλευτών, αλλά και την υπερπροβολή ιδιωτικοποιήσεων, μετοχοποιήσεων και εισαγωγή στο χρηματιστήριο αρετών από τις ΔΕΚΟ, που περιμένουν χρόνια τώρα στον προθάλαμο της Σοφοκλέους. Είναι σαφές ότι παραδέχονται πως το πεδίο της καθημερινότητας του πολίτη δεν είναι ακριβώς προνομιακό για τους ίδιους και προσπαθούν εναντιώνως να μεταφέρουν το κέντρο βάρους της πολιτικής συζήτησης σε άλλους χώρους. Όπως χαρακτηριστικά έλεγε βουλευτής της Ν.Δ., «στην κυβέρνηση κατάλαβαν ότι παίζουν εκτός έδρας και προσαβάνουν λίγο πριν τη λήξη του αγώνα να αλλάξουν γήπεδο». Για να προσθέσει ότι «πουθενά στον κόσμο δεν αλλάζει το γήπεδο όσο διαρκεί ο αγώνας». Ενοχώντας ότι η κοινή γνώμη θα εξακολουθήσει να διατηρεί υψηλά στην κλίμακα των ενδιαφερόντων της, ακριβώς, τα καθημερινά προβλήματα, αδια-

φορώντας για τα επικοινωνιακά τρικ του κυβερνώντος κόμματος. Πέρα από την αισιοδοξία του βουλευτή της αξιωματικής αντιπολίτευσης πάντως και τη φυσιολογική αντίδραση της Ν.Δ. να μην ακολουθήσει την κυβέρνηση στο «γήπεδο» που (θεωρεί ότι) την ευνοεί, ο ίδιος ο πρωθυπουργός εμφανίζεται αμετακίνητος. Και επιμένει να προχωρήσει στις δύο αλλαγές-τομές που ήδη προανήγγειλε. Την επέκταση του συντήματος πόθεν έσχες, με έμφαση στο πόθεν από το 1990 και την αλλαγή του εκλογικού νόμου. Εδώ που τα λέμε, δεν είχε και πολλά από τα χέρια του - για την ακρίβεια, δεν είχε τίποτε περισσότερο από τις δύο αυτές κινήσεις για να σηματοδοτήσει τη «μεγάλη αντεπίθεση» που είχε προαναγγείλει εδώ και περισσότερο από δύο μήνες.

Πρωτοβουλίες

Σε δύο συσκέψεις, την Πέμπτη και την Παρασκευή, αναμένεται να αποφασιστεί η «προεκλογική πακέτο» των πρωτοβουλιών της κυβέρνησης που αφορούν τον εκλογικό νόμο και το πόθεν έσχες. Η Κυβερνητική Επιτροπή, υπό την προεδρία του πρωθυπουργού και τη συμμετοχή του προέδρου της Βουλής Ατ. Καλλαμάνη, του γραμματέα του κόμματος Μιχ. Χρυσόχοιδη, του υπ. Πολιτισμού Ευ. Βενιζέλου, του νομικού συμβούλου του πρωθυπουργού Γ. Παπαδημητρίου και των στενών συνεργατών του Ν. Θύμνη και Σωκ. Κοσμίδη, αναμένεται να συζητηθεί κατά σειρά με την αλλαγή του εκλογικού νόμου και τη διαμόρφωση του νόμου για περί το πόθεν έσχες, αλλά και το πώς και πότε οι ίδιοι οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ θα αναλάβουν αυτοβούλως την πρωτοβουλία να δηλώ-

σουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στον πρόεδρο της Βουλής. Η τελευταία αυτή κίνηση μπορεί να βαρύνεται ως αναγκαία για την ουσιαστική σύγκριση των περιουσιακών τους στοιχείων με τα δηλωθέντα στο πόθεν έσχες, στην πράξη όμως εντάσσεται στο συνολικότερο σκεδιασμό για τον αποπροσανατολισμό της δημόσιας συζήτησης. Στο Μέγαρο Μαξίμου και στη Χαριλάου Τρικούπη πιστεύουν ότι αν δεν ακολουθήσουν και οι βουλευτές της Ν.Δ. με μια ανάλογη πρωτοβουλία θα έχουν κερδίσει τις εντυπώσεις. «Εμείς τα δίνουμε όλα στη δημοσιότητα, αυτοί γιατί κρύβονται!», είναι το ερώτημα στο οποίο αποκορυφώνεται η επικοινωνιακή αντεπίθεση στα ζητήματα διαφάνειας.

Και από την άλλη, στο ΠΑΣΟΚ ελπίζουν ότι ακόμη κι αν τελικά προχωρήσει με τον ένα ή άλλο τρόπο η «ρελινξ Καραμανλή» να ζητήσει δημοσιοποίηση του πόθεν έσχες για όσους είναι βουλευτές από το 1974 και εντεύθεν, πάλι κερδισμένοι θα βγουν, αφού η συζήτηση θα σταματήσει στα θέματα αυτά αφήνοντας την καθημερινότητα σε δεύτερο πλάνο. Βεβαίως, η τελευταία αυτή προσπάθεια (να γίνει έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων των βουλευτών από τη μετεπολίτευση κι έπειτα) δεν αφήνει κάποιους κυβερνητικούς βουλευτές να ησυχάσουν, αφού η δεκαετία του '80 μπορεί να κρύβει παγίδες και εκπλήξεις για την αύξηση των περιουσιακών στοιχείων ορισμένων εξ αυτών. Ίσως γι' αυτό, καλά πληροφορημένη κυβερνητική πηγή επέμεινε ότι «ο έλεγχος δεν θα πάει πίσω από το '90», υποστηρίζοντας επισήμως ότι κάτι τέτοιο «θα γελοιοποιούσε την όλη διαδικασία».

Το παιχνίδι με τις περιφέρειες και οι εκτιμήσεις στα εκλογομαγειρεία

Στο ΠΑΣΟΚ δεν έχουν εγκαταλείψει εντελώς την ιδέα να προχωρήσουν σε ένα μινι συνταγματικό «παράξοχημα» και να αλλάξουν από τις επόμενες εκλογές (και όχι τις μεθεπόμενες) τις εκλογικές περιφέρειες, «παίζοντας» κυρίως τις μεγάλες σε μικρότερες. Στο υπουργείο Εσωτερικών κυκλοφορεί η θεωρία ότι για κάτι τέτοιο δεν απαιτείται αλλαγή του εκλογικού νόμου, αλλά απλή διοικητική πράξη, οπότε δεν υπάρχει συνταγματικό πρόβλημα. Πάντως, η υιοθέτηση μιας τέτοιας άποψης, που αν εφαρμοστεί είναι βέβαιον ότι θα ξεσηκώσει πολιτική θύελλα, συνιστά δυσκολία και στο εσωτερικό της κυβέρνησης - είναι χαρακτηριστική η δημοσία αντίδραση του Άκη Τσοχατζόπουλου, ο οποίος υποστήριξε μιλώντας σε δημοσιογράφους στη Βουλή ότι δεν γίνεται κατάληψη χωρίς αλλαγή

του εκλογικού νόμου. Θεωρείται πάντως δεδομένο ότι η κατάληψη θα προχωρήσει - τονίζοντας από τις μεθεπόμενες εκλογές. Η αρχική σκέψη του υπουργού Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη ήταν ο νέος χάρτης να περιλαμβάνει αποκλειστικά τοιςδεκάς και πεντέδεκάς περιφέρειες. Πλην όμως, αυτό θεωρήθηκε ως ανεφάρμοστο, οπότε στο υπουργείο Εσωτερικών προσανατολίζονται στο σπάσιμο μεγάλων περιφερειών, όπως η Α' και η Β' Αθηνών, η Α' Θεσσαλονίκης, το υπόλοιπο Αττικής, η Β' Πειραιά, το Ηράκλειο, η Αχαΐα και η Λάρισα. Παράλληλα, μεθοδεύεται η μετακίνηση δήμων από περιφέρειες σε περιφέρειες, αποπολιτώντας την εκλογική συμπεριφορά των εκεί εκλογέων και, φυσικά, το κέρδος του κυβερνώντος κόμματος. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, που αποκαλύφ-

στη «ΒίτΚ» κυβερνητικός παράγοντας, αποτελεί η Α' και η Β' Πειραιά. Λιτή τη στιγμή, στην Α' Πειραιά (που περιλαμβάνει το δήμο Πειραιά, τα νησιά του Αργοσαρωνικού, τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα) εκλέγονται μόνο έξι βουλευτές. Στη Β' Πειραιά (που περιλαμβάνει όλους τον γύρω δήμους και τη Σαλαμίνα) εκλέγονται οκτώ βουλευτές. Συνολο 14 βουλευτές, από τους οποίους το ΠΑΣΟΚ έχει 8, η Ν.Δ. 5 και ο ΣΥΝ 1. Ένα σενάριο προβλέπει την απόσπαση των νησιών σε ξεχωριστή περιφέρεια (και ίσως τη μετακίνηση των Κυθίων στο όμορο νομό Αιτωλίας), τη μετακίνηση των «αριστερόδοττρων» δήμων της Δραπετσώνας και του Ρέντη στην Α' Πειραιά και τη μείωση των αριθμών των βουλευτών της Β' Πειραιά. Εκλογομαγειρείο του κυ-

βερνώντος κόμματος υπολογίζουν ότι, αν έτσι εκλεγεί ένας βουλευτής στα νησιά, έξι στην Α' Πειραιά και επτά στη Β' Πειραιά, τότε το ΠΑΣΟΚ σε συνεργασία με κάποιο κόμμα της Αριστεράς θα μπορέσει να εκλέξει έως και 10 βουλευτές! Βέβαια, στο σενάριο αυτό υπάρχουν και «υποσενάρια», όπως η μη «αυτονόμηση» των νησιών, τα οποία πάντα εξετάζονται υπό το πρίσμα του εκλογικού σφέλους για το κυβερνών κόμμα. Και φυσικά, τα σχετικά σενάρια με τις διάφορες ενλλακτικές τους αφορούν όλες τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας. Σε κάθε περίπτωση, φαίνεται ότι ακριβώς στο ζήτημα της κατάληψης των εκλογικών περιφερειών θα παίζει «χοντρό παιχνίδι», με προφανείς εκλογικές σκοπιμότητες - αν όχι στις εκλογές του 2004, στις μεθεπόμενες εκλογές.